KULLEĠĠ SAN NIKOLA
L-EŻAMIJIET TA' NOFS IS-SENA
Frar 2014

IL-ĦAMES SENA — IL-MALTI — IL- ĦIN: 30 minuta

(IL-FEHIM MIS-SMIGĦ)

Il-Karta tal-Għalliema

Gwida għat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigħ

Ir-Riżorsi:
1. It-test li jinqara.
2. Il-karta tal-mistoqsijiet.
3. Riga u lapes.

Jitqassmu l-karti bil-mistoqsijiet u t-tfal jintalbu jiktbu isimhom, kunjomhom u l-isem tal-klassi.

L-għalliema jgħidu lill-istudenti li:

1	• Ser tinqralhom l-istorja kollha **Ix-Xadin u l-Fekruna**. • Għandhom jisimgħu b'attenzjoni waqt dan l-ewwel qari.	**5 minuti**
2	• Se jaqrawlhom ukoll għal darba l-eżerċizzji kollha.	**5 minuti**
3	• Se terġa' tinqara għat-tieni darba s-silta kollha waqt li l-istudenti jistgħu jaħdmu l-eżerċizzji. • Se jerġgħu jinqrawlhom għat-tieni darba l-eżerċizzji kollha.	**5 minuti**
4	• Għandhom ikomplu jaħdmu l-eżerċizzji kollha skont kif miktub. • Jimmarkaw tweġiba waħda biss għal kull mistoqsija.	**8 minuti**
5	• Ser tinqralhom is-silta biss għat-tielet darba. • Jistgħu jaħdmu l-mistoqsijiet li ħallew barra waqt dan it-tielet qari.	**4 minuti**
6	• Jiċċekkjaw it-tweġibiet, ikomplu dawk li m'għamlux u jkunu ċerti li mmarkaw waħda bħala tweġiba.	**3 minuti**

Ix-Xadin u l-Fekruna

Ix-xadin u l-fekruna spiss kienu jaraw lil xulxin u saru ħbieb kbar. It-tnejn iddeċidew li jiżżewġu u ftiehmu li jistiednu 'l xulxin għat-tieġ.

L-ewwel ma żżewweġ kien ix-xadin. Il-fekruna tgħidx kemm kienet ferħana għax kienet mistiedna u waslet fil-ħin għax billi timxi bil-mod ħasbet kmieni.

Imma meta waslet, ix-xadini l-oħra qalulha biex titla' fuq siġra għax mhix edukazzjoni li toqgħod tiekol wiċċha mal-art.

Dik baqgħet skantata tħares lejhom u bil-mod il-mod ippruvat titla' fuq is-siġra.

X'ħin beda ġej l-ikel, ix-xadini bdew jinżlu minn fuq is-siġar b'ħeffa kbira jaħtfu l-ikel u jitilgħu jikluh fuq is-siġar. Il-fekruna ma setgħetx tagħmel hekk. Bdiet tixxabbat biex tilħaq l-ikel u kull darba kienet taqa' u tistabat mal-art.

Ix-xadini bdew jidħku biha kemm jifilħu. Billi x-xadini kienu ħfief iżjed mill-fekruna, l-ikel bdew jikluh kollu huma. Il-fekruna ftit li xejn kielet. Tgħidx kemm iddispjaċiha u qatt ma basret li x-Xadin kellu jagħmlilha hekk.

Kien imiss lill-fekruna biex tiżżewweġ. Hi stiednet ukoll lix-xadin imma qaltlu, "Qis li taħsel idejk u saqajk qabel tiġi għall-ikel."

Qabel ma wasal ix-xadin, il-fekruna ħarqet il-ħaxix kollu minn fejn kellu jgħaddi x-xadin. Dak, mingħajr ma ried, kellu jgħaddi minn fuq dak l-irmied u tgħidx kif wasal b'saqajh u idejh suwed faħma.

Meta l-fekruna ratu b'dak il-ħmieġ kollu, qaltlu: "Ma stħajtx tiġi għall-ikla tat-tieġ tiegħi b'dawk l-idejn u s-saqajn inkallati! Jien wissejtek biex taħsel idejk u saqajk qabel tersaq 'l hawn! Erġa' mur lura fix-xmara u qis li taħsel idejk u saqajk sewwa."

Ix-xadin kellu jmur lura. Imma, meta reġa' lura, reġa' ċappas saqajh bl-irmied u l-fekruna reġgħet bagħtitu lura għat-tieni u għat-tielet darba.

Sakemm ix-xadina baqa' ġej u sejjer jinħasel, il-fkieren laħqu kielu l-ikel kollu li kien hemm u x-Xadin ma laħaq xejn.

Ix-xadin tgħidx kemm iddispjaċieh li kien baqa' bil-ġuħ, imma malajr ftakar x'kien għamel hu lill-Fekruna u qagħad bi kwietu.

M'għandna qatt nagħmlu lil ħaddieħor dak li ma rridux li ħaddieħor jagħmel lilna.

(Adattament ta' *Ix-Xadin u l-Fekruna* minn 'Ħrejjef Afrikani' ta' Emma Camilleri.)

Immarka (✓) fil-kaxxa t-tajba. (10 marki)

1. Ix-xadin u l-fekruna kienu

a)	ħbieb.	
b)	aħwa.	
ċ)	kuġini.	
d)	ġirien.	

2. Ix-xadin u l-fekruna ddeċidew li

a)	jsiefru.	
b)	jitwalu.	
ċ)	jiżżewġu.	
d)	jkantaw.	

3. Waqt it-tieġ, ix-xadini lill-fekruna qalulha biex titla' fuq

a)	banketta.	
b)	siġra.	
ċ)	siġġu.	
d)	sodda.	

4. Meta l-fekruna bdiet tixxabbat għall-ikel bdiet

a)	tiċċappas kollha tajn.	
b)	tinduna li l-ikel ma tħobbux.	
ċ)	tqatta' l-ħwejjeġ maz-zkuk.	
d)	taqa' u tistabat mal-art.	

5. Qabel ma wasal ix-xadin għat-tieġ, il-fekruna

a)	ħarqet il-ħaxix kollu.	
b)	qatgħet il-ħaxix kollu.	
ċ)	żebgħet il-ħaxix kollu	
d)	tefgħet il-fjuri qalb il-ħaxix.	

6. ***Iswed faħma*** tfisser

a)	iswed fil-griż.	
b)	iswed jaħraq.	
ċ)	iswed ħafna.	
d)	iswed fl-aħmar.	

7. Ix-xadin mar jaħsel idejh

a)	fil-baħar.	
b)	fil-kamra tal-banju.	
ċ)	fil-kċina.	
d)	fix-xmara.	

8. Ix-xadin ħasel idejh għal

a)	tliet darbiet.	
b)	darbtejn.	
ċ)	ħafna drabi.	
d)	erba` darbiet.	

9. Ix-xadin ma laħaq kiel xejn għax

a)	baqa' rieqed.	
b)	ma ndunax li kien hemm l-ikel.	
ċ)	laħqu kielu kollox il-fkieren.	
d)	l-ikel inħaraq kollu.	

10. ***Inkallati*** tfisser

a)	imxarrbin.	
b)	nodfa.	
ċ)	maħmuġin.	
d)	migrufin.	

Immarka (✓) fil-kaxxa **VERU** jew **FALZ** (8 marki)

		Veru	Falz
11	L-ewwel ma żżewweġ kien ix-xadin.		
12	Il-fekruna ma kenitx ferħana meta x-xadin stedinha għat-tieġ.		
13	Il-fekruna telgħet fuq is-siġra għax hekk qalulha x-xadini.		
14	Ix-xadin mar għat-tieġ b'idejh maħmuġin għax kien qed jiżbogħ id-dar.		
15	Ix-xadin mar darba biss jaħsel idejh.		
16	Ix-xadin iddispjaċih li kien baqa' bil-ġuħ fit-tieġ tal-fekruna.		
17	Ix-xadin qagħad bi kwietu għax kien jaf x'għamel lill-fekruna.		
18	Mill-istorja nitgħallmu li qatt ma nagħmlu lil ħaddieħor dak li ma rridux li ħaddieħor jagħmel lilna.		

19. Aqta' sing taħt it-tajba. (2 marki)

L-istorja tgħallimna li għandna nkunu (egoisti, sinċieri, ferħanin, għażżenin)

TMIEM IL-KARTA